

Domáci glasovi

Stev. 177.

Lienz, sobota 31. avgusta 1946.

Leto. 2.

MILIJONARJI V RUSIJI

Da, tudi v Sovjetski Rusiji so milijonarji! In še nenavadno dobro se jim godi! Kajpada so to sami novi milijonarji, ker prejšnje so pač že vse pospravili. Ti novi milijonarji se kajpak tudi imenujejo proletarci, ker - kakor se uradno glasi - "žive od svojega dela": pišejo, pojejo, plešejo, igrajo itd. O drugih milijonarjih ne poročajo, ker jih ni, Sicer pa naj govori članek iz "Weltpresse" od 27. avgusta:

"Kapitalizem je v Sovjetski zvezi od 1917 leta ubil, to se pravi, da ga ni več kot gospodarsko dejstvo v taki obliki, da bi kapital za svojega lastnika "delal" in se tako sam množil. Vseeno pa ni redko, da kdo nakopiči denar s svojim delom, zato najdemo tudi v Sovjetski Rusiji milijonarje. Ruski "kapitalist" ima lahko zasebne šoferje, sluhkinje in kuharje, ki zanj delajo. Vendar on - kakor tam razlagajo - od njihovega dela nima dobička v tem smislu, da bi se mu kapital množil. Drugeče pa je s šoferjem tovornega avtomobila: ta bi s svojim delom večal dobiček, zato ne sme noben zasebnik imeti v službi šoferja za tovorni avto.

Vsak delavec v Sovjetski zvezi ima pravico do naslova proletarce, najsi bo gledališki igralec, medicinec, inženir, arhitekt ali pa pisatelj, ker se mora preživljati s svojim delom. To delo pa je večkrat zelo dobro plačano. Dohodki do 100.000 rubljev in več, včasih tudi kar milijon, niso ravno redki. Pred zadnjo vojno je bilo samo v Moskvi več ko 30 milijonarjev. Omeniti pa moramo, da je kupna moč ruskega rublja enaka švicarskemu franku.

Pisatelj Aleksej Tolstoj je bil pred letom 1940 najbogatejši mož v Sovjetski Rusiji. Med revolucijo je pobegnil v Združene države in živel do leta 1922 v Hollywoodu. Nato so mu dovolili vrniti se v domovino, kjer je zelo uspešno deloval. Njegov roman o Petru Velikem (film po tem romanu so prikazovali po skoro vseh večjih evropskih mestih) - mu je prinesel slavo in samo za avtorske pravice mu je država izplačala 3 milijone rubljev! Poleg tega so njegove knjige prodajali v milijonskih izvodih. Prejel je dve ali tri Stalinove nagrade, vsako po 200.000 rubljev. Ta sovjetski bogataš je imel prekrasne vile v Moskvi in Leningradu, na Krimu in Kavkazu s služabništvom, avtomobili itd. Sprejemi pri njem so bili po svojem velikem sijaju sloveli po vsej Rusiji. Ni pa mogel Tolstoj svojega denarja naložiti v industrijo, kjer bi za njega "delal"; ves svoj kapital je zapustil svojim dedičem, ker dedno pravo, v kolikor se tiče denarja in osebne lastnine, priznavajo tudi Rusiji. Pisatelj Mihael Holotov, pisec romana "Mirni Don", je tudi večkratni milijonar. Samo v Rusiji je ta njegova knjiga izšla v več ko deset milijonski nakladi. Inozemske izdaje so mu prinesle lepe denarje. V nasprotju s Tolstim pa Holotov živi zelo preprosto. Pred vojno je povečini prebival v rojstni vasi ob Domu, med vojno pa je deloval kot vojni dopisnik za sovjetski tisk.

Poleg pisateljev največ služijo gledališki in filmski igralci. Najpriljubljenejši pevec moskovske opere je tenorist Kozlovski, ki večkrat dobi za eno samo predstavo nagrada 25.000 rubljev. Ko je nekoč "Pravda" napadla tako visoke honorarje, se je

užaljen umaknil; šele po mnogih prošnjah se je dal preprositi in se je zopet vrnil na oder. Tak glas je pač nenadomestljiv - država pa plača.

Z umetniki tekmujejo inženirji in znanstveniki. Letalski konstruktorji, kot generaliljuhčcin, Lavohkin in Jakovjev ali pa znameniti izumitelj "Stalinovih orgel" Degtijarev so po dvakrat prejeli Stalinovo nagrado. Iljuhčcin, graditelj letala tipa "Stor-movik", je za svoj izum prejel od države posebno nagrado 600.000 rubljev. On in njegovi tovariši, imenovani "junaki dela" -prejemajo mesečno plačo po najmanj 5.000 rubljev, poleg tega pa še posebne premije za izdelano blago.

Pred letom 1943 niso industrijalci imeli veliko vpliva, bili so le predsedniki vsemogočnega tovarniškega sveta, sestavljene-ga od strankinega tajnika, ravnatelja vseh inženirjev in nekaj delavcev. Odkar pa je Stalin odredil, naj vodi podjetje en človek, in odločil, da nosi ravnatelj glavno odgovornost za vse podjetje, so vodje podjetij postali tako važni, da dobivajo na mesec 5.000 rubljev in še več plače ter so še v odstotkih deležni dobička, ki ga ima podjetje.

Zdaj, ko se novo gospodarstvo naglo spreminja v mirno-dobsko, morejo bogati Rusi spet uživati prijetnosti topline ob Črnem morju, kjer sta rezervirana dva hotela za "osebe na položaju". Ho-tel "Ukrajina" ima 200 sob, sprejme pa samo 50 gostov. Drugi hotel "Gostinica Cik" ima prostore, kjer je parket sestavljen iz mozaikov, pohištvo pa iz rožnega lesa. Življenje, kakršnega tukaj preživlja-jo sovjetski milijonarji, se prav nič ne razlikuje od onega, ki ga uživajo zahodni milijonarji v Kaliforniji. -

("Weltpresse" od 27.8.1946.)

NEREDNOSTI V KOMUNISTIČNI STRANKI

Zdi se, da je trpljenje štiriletnega krvavega vojskovanja tudi v notranjem življenju ruskega naroda zapustilo globoke posledice ter da je občutno načelo komunistično moralo v množicah. Taka sodba se človeku vsiljuje ko zadnje čase beremo tako hude kritike notranjega življenja v Sovjetski Rusiji, kakršne objavlja uradno glasilo komunistične stranke "Moskovska Pravda".

Londonski Reuter 29. avgusta spet poroča o takem "Pravdinem" članku ter pravi: "Uradno glasilo ruske komunistične stranke 'Pravda' danes piše, da je komunistična stranka na polotoku Krimu zakrivila 'resne prestopke nesposobnosti in lenobe'. V svojem uvodniku, ki ga je oddajal tudi radio, 'Pravda' dolži komunistično stranko na Krimu, da deluje 'na nedostojen način' in da se nič ne briga za to, ali kdo njena povelja ali sklepe tudi res izvrši. V članku je dobe-sedno takole rečeno:

"V teku pol leta je stranka sprejela 1549 sklepov, ki pa so vsi ostali le na papirju. Strankarske organizacije bi morale kontrolirati državna dejanja, nadzorovati gospodarske in splošne državne organizacije ter kritizirati in izboljšavati napake. Stranka bi se morala docela osamosvojiti od gospodarskih organizacij in tu-di od delavcev samih, zakaj dejstva dokazujejo, da je preozko so-delovanje med enimi in drugimi ustvarilo stanje, v katerem so eni in drugi med seboj gmotno odvisni. Izvršilni strankini organi so se z zastopniki gospodarstva preveč udomaćili in spoprijateljili. S tem so bili prizadeti interesi ljudstva in države. Kjer so take razmere, se dogajajo podkupovanja."

Po vsem tem se vidi, da ljudje ostanejo ljudje, najsibo v sovjetskem ali kapitalističnem sistemu.

PARTIZANSTVO V ITALIJI

Iz Italije prihajajo zanimiva poročila. V goratih krajih severne Italije se je začelo novo partizansko gibanje, ki ima namen boriti se proti sedanji vladi. Iz več krajev poročajo, da so partizani prebivalstvu pobrali živino in vozove ter vse odpeljali v svoja gorska skrivališča. Milanski list "Corriere Lombardo" poroča, da je to gibanje bilo že zdavnaj pripravljeno, da je do vseh podrobnosti organizirano in da ima zelo široke in velike cilje. Zunanje ozadje tega za Italijo neprijetnega in skoro nevarnega gibanja, je kaj preprosto. Bivši partizani vseh strank in struj so bili organizirani v svoji organizaciji ter imeli na vlado precejšen vpliv. Saj so tudi sedanji možje italijanske vlade od krščanskih demokratov do socialistov in komunistov bili v ospredju partizanskega gibanja med vojsko. Zato so bivši partizanski bojovníki uživali velike prednosti pod novo vlado. Bili so sprejeti v razne službe, zlasti mnogo jih je bilo sprejetih v policijo. Pred kratkim pa je bilo v severni Italiji odpuščenih več teh policistov, ker so zagrešili hude prestopke. Ti so meni nič tebi nič odšli in v Asti zaplenili skladišče orožja in municije, nakar so se zgubili v hribe. To pa je le zunanje ozadje. Resnično ozadje je bržkone najbolj pravilno označil list "Corriere Lombardo", kjer neki Lorenzini, bivši partizanski poveljnik, priobčuje izjavo, da so za ta partizanski upor zdaj odgovorni komunisti. V Rim je medtem prispela večja delegacija partizanskih voditeljev iz severne Italije, ki je ves dan obravnavala z italijanskim min.predsednikom De Gasperijem (krščanski demokrat), s podpredsednikom vlade Nennijem (socijalist) ter šefom policije in karabinerjev. Kaj so obravnavali, ni znano. De Gasperi je sklical ministrsko sejo, ki je sklenila načelno sprejeti glavne partizanske zahteve, in sicer, da bo 15.000 partizanov sprejetih za pomožne policiste. Sicer pa vlada ne daje drugih izjav, ampak listom le poroča, da so poročila o partizanskem uporu v severni Italiji močno pretirana. Tudi partizani so izdali svoje poročilo, v katerem naglašajo, da je vlada obljubila izpolniti večji del njihovih zahtev.

Medtem prihajajo poročila, da je v ogrožene kraje odšel bataljon pehote, ojačen z lahkiimi oklepniki, ki bo skupaj s policijskimi enotami in karabinerji brezpogojno zatrl upor.

Medtem, ko je vlada od začetka to gibanje bolj mirno gledala, je včeraj prišlo poročilo, da je vlada sklenila strogo preiskavo v Milanu. Tja je odšel italijanski vojni minister. De Gasperi je zastopnikom časopisja povedal, da bo italijanska vlada zoper to partizansko gibanje nastopila previdno, ampak z vso odločnostjo, ker tako nasilno nastopanje v Italiji ogroža javni red ter pred zunanjim svetom zelo škoduje dobremu glasu italijanske države. Na drugi strani pa so partizani v Milanu izdali na prebivalstvo severne Italije oklic, v katerem pravijo, da bodo svojo agitacijo zoper vlado nadaljevali, ker se je premalo brigala za partizansko vprašanje in ker je bila premalo odločna zoper stare in nove fašiste. Iz očitkov fašizma pa se že vidi tudi, kdo vodi to gibanje: komunisti.

= :: =

AMERIŠKO BRODOVJE V SREDO-ZEMLJU je dobilo povelje iz Amerike, naj na svojih prijateljskih vožnjah obiše tudi turško luko Smirno. S tem v zvezi je moskov-

ski radio napadel Ameriko, kateri očita, češ da sedem ameriških vojnih ladij zdaj po Sredozemlju demonstrira. Na ta ocitek je v Washingtonu odgovoril poveljnik

ameriškega brodograditelja admiral Willi-ve kovine bodo trajnejše - ko je-
 an Halsey: "Nihče nima pravice
 nam določati, kam ameriške vojne
 ladje smejo pluti. In prav malo
 nas briga, kako si nekateri ljudje
 razlagajo vljudnostne obiske, do-
 kler so ti obiski vljudnostni."

klene. Bodo bolj ozke, zato pa
 bodo daljše, ker bodo lažje, bo
 s tem povečana tudi tovorna pro-
 stornina. In še eno veliko pred-
 nost bodo imele: Ne bo jih treba
 tolikokrat čistiti kakor se-
 danje je klene ladje.

RUSIJA ZAHTEVA ODPOKLIC A-
 MERIŠKIH DIPLOMATOV. Sovjetska
 vlada je od ameriške zahtevala,
 da morata biti odpoklicana ame-
 riška mornariška atašeja v ruskih
 lukah Arhangelsk in Vladivostok.
 Ameriška vlada je ta dva res ta-
 koj odpoklicala. Sovjeti so za-
 htevali tudi, da mora biti od-
 poklican ameriški pomorski ata-
 še v Odesi. Glede tega pa je
 ameriško zunanje ministrstvo u-
 krenilo, da ameriški pomorski
 ataše ostane v Odesi toliko ča-
 sa, dokler UNRRA ne preneha vo-
 ziti pomoči stradajoči Ukrajini.
 Potemtakem bo zdaj edino ameriš-
 ko diplomatsko zastopstvo ome-
 jeno na poslanika v Moskvi, na
 konzula v Vladivostoku in na po-
 morskega atašeja v Odesi. Ame-
 riška vlada pa zdaj premišlja,
 da bi zahtevala odpoklic ruskih
 diplomatov, ki kot konzuli in
 atašeji prebivajo v Severni Ame-
 riki.

BIVŠI ITALIJANSKI KRALJ
 PIŠE SPOMINE. V Rimu je pričel
 izhajati v nov monarhističen ve-
 černik "Il Figaro". V prvi šte-
 vilki je ta list pričel objav-
 ljati spomine Viktorja Emanuela.
 Ti spomini dajejo zgodovinski
 pregled dogodkov od leta 1919:
 zasedba Reke, Mussolinijeva are-
 tacija v novembru 1919 in splošne
 volitve. ("Weltpresse" 28.7.46.)

VERSKO ŽIVLJENJE V NEMČIJI.
 Ne le na - katoliškem Bavarskem,
 Vestfaliji in Porenju, temveč
 tudi v protestantskih krajih ju-
 žne Nemčije, se je po dolgih letih
 zatiranja versko življenje raz-
 vilo v polnem cvetu. Najbolj skr-
 be za mladinsko vzgojo. Uspehi
 se kažejo v dnevnem obisku sv.
 maše in prejemanju sv. zakramen-
 tov. Ponekod hodi mladina pred
 poukom skupno k maši. Kjer more-
 jo, starši zahtevajo za otroke
 versko vzgojo ter glasujejo 77-
 100% za verski pouk. Mnogo odrasli
 slih, ki so prej odpadli, je na-
 šlo pot nazaj k Cerkvi. Ponekod
 je opravljanje službe božje sil-
 no težko, ker so cerkve uničene.
 Stiska v vsej Nemčiji je zelo
 velika. Samo beguncev iz vzhodnih
 krajev je nad 10 milijonov, na
 Bavarsko jih še vedno dnevno pri-
 haja okrog 8000. Krščanska dobro-
 delnost vzorno deluje. V Augsburgu
 so mogli domov vrnivši se vojaki
 in begunci s pomočjo krščanske
 stanovanjske pomoči popraviti nad
 300 stanovanj. V južni Nemčiji
 izhajajo 3 ženski časopisi, 2
 izmed teh sta izrazito katoliška.
 Velik delež na obnovitvenem delu
 imajo katoliške ženske. Meseca
 majnika in junija so bile cerkve
 natlačeno polne. Procesije sv.
 Reé.Tel. so bile velikanske.
 ("Licht des Lebens" avgust 1946.)

RAKETNE BOMBE NAD ŠVEDSKO.
 The Daily Telegraph je 13. avg.
 poročal, da so švedske čete na
 delu, da bi našle izvor raketnih
 bomb, katerih se vedno več po-
 javlja nad Švedsko. Vojaški kro-
 gi so mnenja, da bodo lahko v
 kratkem izdali točno poročilo,
 odkod te raketne bombe izvirajo,
 hkrati pa trdijo, da bi moral
 temu poročilu slediti protest
 "proti neki zunanji sili".

LADJE IZ ALUMINIJA. "Daily
 Graphic" poroča, da bodo v pri-
 hodnje gradili potniške in to-
 vorne ladje do 10.000 ton nosil-
 nosti iz nove aluminijeve liti-
 ne, katero so odkrili angleški
 znanstveniki med zadnjo vojno.
 Ta nova litina je zelo trda, ne-
 razjedljiva in mnogo lažja od
 jekla. Ladje, zgrajene iz te no-